

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля
Юридичний факультет
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра трудового права
Академическое сообщество Михаила Балудянского,
Словацкая республика
Юридична клініка «Pro Vono»
Норвезька Рада у справах біженців

МАТЕРІАЛИ

*Міжнародної науково-практичної конференції
науковців, юристів та аспірантів
«Правові засоби забезпечення та захисту прав
людини: вітчизняний та зарубіжний досвід»*

24-25 квітня 2019 р.

Сєвєродонецьк – 2019

УДК 340

Рекомендовано Вченою радою юридичного факультету
Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля
(протокол № 8 від 25.04.2019 р.)

Редакційна колегія:

Розовський Б.Г., проф., д.ю.н.
Шаповалова О.В., проф., д.ю.н.
Ярошенко О.М., проф., д.ю.н.
Щербина В.В., проф., д.ю.н.
Арсентьєва О.С., доц., к.ю.н.
Капліна Г.А., доц., к.ю.н.
Котова Л. В., доц., к.ю.н.
Татаренко Г.В., доц., к.ю.н.

Рецензент:

Іншин М.І., проф., д.ю.н.

Правові засоби забезпечення та захисту прав людини: вітчизняний та зарубіжний досвід: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції науковців, юристів та аспірантів. – 24-25 квітня 2019 р. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім.В.Даля, 2019. – 156 с.

Мета конференції – дослідження і обґрунтування теоретико-методичних та науково-практичних надбань в галузі права. Узагальнення напрацювань фахівців з актуальних питань та аспектів співпраці між Україною та Європейським Союзом, теорії та практики юридичної науки, міждисциплінарних підходів та сучасних поглядів щодо подальших перспектив розвитку. Сприяння обміну науковими поглядами, ідеями та думками всередині професійного співтовариства. Стимулювання науково-дослідної діяльності учених, теоретиків і практиків. В ході конференції розглянуто питання подальшого розвитку правової науки в умовах інтенсифікації європейських прагнень в Україні та активізації громадянського суспільства. Внесені пропозиції щодо вдосконалення законодавства з урахуванням передових досягнень зарубіжної науки.

Друкується в авторській редакції

УДК 340

© Східноукраїнський національний
університет ім. В. Даля, 2019 р.

СТРАТЕГІЯ СУБ'ЄКТІВ ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИН ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Терещенко С.В.

*к.ю.н., доцент кафедри господарського права
СНУ ім. В. Даля*

Важливе місце у комплексі договорів, позначених законодавцем «у межах державно-приватного партнерства» посідають ніяк не поійменовані домовленості про угодоспроможність партнерів, стратегію партнерства тощо. Відсутність узагальненого поняття договору у межах державно-приватного партнерства (далі – ДПП) також призводить до невизначеності його в існуючому правовому полі та, у зв'язку з цим, позбавляє необхідної чіткої правової формалізації зобов'язального складу договірних відносин, що призводить до виникнення проблем у правозастосовній практиці.

Стан наукової розробленості договірних відносин державно-приватного партнерства зазнає позитивних змін. Прирошуються наукові знання про формування інноваційних сфер, пріоритетних для нових договірних відносин державно-приватного партнерства. Специфікою договірного механізму реалізації державно-приватного партнерства є те, що він формується не лише сторонами договору, але й конкурсною комісією, Кабінетом Міністрів України та іншими органами влади.

Тому проблеми змістовного складу договірного механізму реалізації державно-приватного партнерства залишаються актуальними.

Г.Л. Знаменський розглядав у договірному механізмі не лише елементи угоди, але й – акту управління. Прояв акту управління відбувається при відхиленні сторони від умов договору, коли контрагент оцінює масштаб відхилення. Правові норми, що утворюють інститут господарського договору, загалом, забезпечують формування таких систем управління.

З огляду на викладене вище, можна зробити висновок, що учасники господарського договору вступають один з одним у відносини, які можна охарактеризувати як відносини з управління. Розгляд господарсько-договірних стосунків як системи управління, сприяє розв'язанню низки теоретичних та практичних проблем [1, с. 29].

Цей важливий висновок щодо наукової значимості «уявлення про господарсько-договірні відносини як про систему управління» дозволяє моделювати стратегію поведінки суб'єктів договірних відносин державно-приватного партнерства. І цей потенціал господарська практика вже використовує. Але радикальна зміна назви договору не є виправданою. Так, О.Д. Сиротюком було запропоновано у якості нового наукового положен-

ня на захист пропозицію зміни в Законі України «Про державно-приватне партнерство» терміну «договір у межах ДПП» на термін «господарська партнерська угода». Зокрема, господарську партнерську угоду визначено як родове поняття, яке охоплює групу договорів, таких як концесії, угоди про розподіл продукції та інших, що формалізують домовленості суб'єктів особливого складу (публічного та приватного партнерів), мають господарсько-правову природу та відповідають таким ознакам: опосередковують довгострокову взаємодію недержавного суб'єкта господарювання із органами державної влади, місцевого самоврядування та недержавних самоврядних організацій на засадах автономії підприємницької стратегії використання (створення) об'єкта ДПП та розподілу прибутків, ризиків й відповідальності поміж партнерами [2, с. 9].

Така характеристика угоди створює необхідну інформаційну основу для оприлюднення стратегії використання (створення) об'єкта ДПП. Але йдеться про стратегію лише приватного партнера. Тоді складається враження, що державний партнер свою стратегію проявляє опосередковано, а не безпосередньо у договірному механізмі. Насправді ж має відбуватися об'єднання економічних стратегій всіх партнерів на договірній основі. Йдеться про узгодження економічних стратегій партнерів в окремих галузях природокористування, ЖКГ, суднобудування та судноремонту, портовому господарстві та при наданні державної допомоги, або виконанні заходів прямої державної підтримки.

До того ж поняття суб'єктів відносин ДПП слід розглядати не лише у вузькому, але й у широкому значенні. У широкому значенні під суб'єктами ДПП розуміють всіх учасники відносин в ході реалізації ДПП-проектів, зокрема, банки, підрядчиків, кінцевих користувачів послуг та ін. Слід також розглядати статус та договірні можливості спеціальних організацій, які беруть участь у розробці стратегії реалізації ДПП. До них відносяться, наприклад, Зовнішекономбанк, Інвестфонд та ін.

Важко переоцінити значимість господарського договірного права у регламентації домовленостей партнерів, в тому числі з питань об'єднання їх економічних стратегій на договірній основі.

Так, охоплює поняття договору у межах ДПП висвітлення О.А. Беляневич сучасних проблем розробки концептуально-цілісної нормативної основи договорів публічно-правової спрямованості. Вона передбачає доцільність поглиблення диференціації правового регулювання з огляду на необхідність забезпечення публічних інтересів у сфері господарювання [3, с. 64].

Таке поглиблення потребує удосконалення господарського законодавства, в тому числі з питань оприлюднення стратегії суб'єктів договірних відносин державно-приватного партнерства.

Також наблизить до вдосконалення договірному механізму ДПП бачення всіх особливостей взаємозв'язку господарського договору із системою державного регулювання господарських відносин, на що звертає увагу В.С. Мілаш [4, С.1-2].

Взаємозв'язок договору ДПП із системою державного регулювання господарських відносин необхідний для збереження заявленої стратегії досягнення більш високих економічних результатів ніж у разі виконання договірному обсягу державним партнером без залучення приватного та виконання домовленостей про узгодженість економічної стратегії приватного партнера із державною стратегією розвитку економіки в її окремих галузях.

Але слід визнати й негативні наслідки стану неналежної реалізації договірних домовленостей про стратегію партнерства та виконання організаційно-майнових зобов'язань. Однією з причин неналежної реалізації стала відсутність співвідношення рамкового договору у межах ДПП й попередніх договорів.

Л і т е р а т у р а

1. Знаменский Г.Л. Договорные отношения как системы управления в народном хозяйстве / Г.Л. Знаменский // Проблемы правоведения. – 1971. –С. 28–35.
2. Сиротюк О.Д. «Господарсько-правові засади державно-приватного партнерства», автореф. дис. канд. юрид. наук за спеціальністю 12.00.04 – господарське право; господарсько-процесуальне право / О.Д. Сиротюк; ІСПД. –Донецьк, 2011. – 18 с.
3. Беляневич О.А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти): монографія / О.А. Беляневич. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 592 с.
4. Мілаш В.С. Комерційний договір у контексті сучасних ринкових умов: монографія / В.С. Мілаш. – Харків: Видавець ФО-П.Вапнярчук Н.М., 2007. – 346 с.